

Sayı : 38591462-045.01-2022-2187

06.06.2022

Konu : Taslak Tebliğ Hk.

Sirküler No: 432

Sayın Üyemiz,

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Odamıza gönderilen 02.06.2022 tarihli yazıda;

Denizlerimizde irili ufaklı yüzlerce batık gemi mevcut olduğu, Türk sularındaki batık miktarının gün geçtikçe arttığı ve bu batıkların denizlerimizi kirletmekle birlikte seyir güvenliğini de olumsuz yönde etkilediği, batıkların çevre üzerinde olumsuz etkileri olduğu, her batığın çevreye olan etkisinin birbirinden farklılık gösterdiği, özellikle geminin taşıdığı yükün, yakıtın miktarı ve cinsinin, geminin yaşının ve yapımında kullanılan malzemenin, battığı yerdeki canlı yapısının batığın çevreye olan etkisini belirlediği, özellikle 2021 yılında Marmara Denizi'nde yaşanan müsilaj sorunu sebebiyle batıkların su yüzeyine, su kolonuna, dip sedimanına olumsuz etkilerinin araştırılması, petrol türevi salıp salmadıkları, metal kirlenmesine neden olup olmadıkları ve yüklerinin ekstra bir etkisinin bulunup bulunmadığının çevresel açıdan önem arz ettiği belirtilmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından bu doğrultuda, Marmara Denizi'nde gerçekleştirilecek olan gemi söküm faaliyetlerinin deniz çevresine olabilecek zararlı etkilerini azaltmak üzere alınacak tedbirler ve gerçekleştirilecek çalışmaları içeren "*Marmara Denizinde Batık, Yarı Batık, Enkaz Halinde Bulunan Gemilerin Çıkarılması/Yerinde Sökümü Sırasında Alınacak Çevresel Tedbirlere İlişkin Tebliğ*" hazırlanmıştır.

Bu kapsamda, Ek-1'de yer alan Taslak Tebliğ ilişkin görüş istenilmekte olup, görüş ve önerilerinizin Ek-2'de sunulan "Görüş Bildirme Formu"na doldurularak **15.06.2022 tarihi mesai bitimine kadar** cevre@denizticaretodasi.org.tr adresine gönderilmesi hususunu bilgilerinize arz/rica ederim.

Saygılarımla,

*e-imza*Cengiz ÖZKAN
Genel Sekreter V.**Ek:**

- 1- Taslak Tebliğ (6 sayfa)
- 2- Görüş Bildirme Formu (1 sayfa)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanuna göre Güvenli Elektronik İmza ile İmzalanmıştır.

Evrakı Doğrulamak İçin : <https://ebys.denizticaretodasi.org.tr/enVision/Dogrula/BSN6TY2BC>
Bilgi için: Alper Mergen Telefon: 0212 252 01 30/246 E-Posta: alper.mergen@denizticaretodasi.org.tr
Meclis-i Mebusan Caddesi No:22 34427 Fındıklı-Beyoğlu-İSTANBUL/TÜRKİYE
Tel : +90 (212) 252 01 30 (Pbx) Faks: +90 (212) 293 79 35
Web: www.denizticaretodasi.org.tr E-mail: iletisim@denizticaretodasi.org.tr KEP: imeakdto@hs01.kep.tr

Dağıtım:**Gereği:**

- Tüm Üyeler (WEB sayfası ve e-posta ile)
- İMEAK DTO Şube ve Temsilcilikleri
- Türk Armatörler Birliği
- S.S. Armatörler Taşıma ve İşletme Kooperatifi
- GİSBİR (Türkiye Gemi İnşa Sanayicileri Birliği Derneği)
- Gemi, Yat ve Hizmetleri İhracatçıları Birliği
- VDAD (Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği)
- TÜRKLİM (Türkiye Liman İşletmecileri Derneği)
- KOSDER (Koster Armatörleri ve İşletmecileri Derneği)
- Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği
- Yalova Altınova Tersane Girişimcileri San.ve Tic.A.Ş.
- GEMİMO (Gemi Makineleri İşletme Mühendisleri Odası)
- TMMOB GMO (Gemi Mühendisleri Odası)

Bilgi:

- Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri
- İMEAK DTO Şube YK Başkanları
- İMEAK DTO Çevre Komisyonu
- İMEAK DTO Meslek Komite Başkanları

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanuna göre Güvenli Elektronik İmza ile İmzalanmıştır.

Evrakı Doğrulamak İçin : <https://ebys.denizticaretodasi.org.tr/enVision/Dogrula/BSN6TY2BC>
Bilgi için: Alper MERGEN **Telefon:** 0212 252 01 30/246 **E-Posta:** alper.mergen@denizticaretodasi.org.tr
Meclis-i Mebusan Caddesi No:22 34427 Fındıklı-Beyoğlu-İSTANBUL/TÜRKİYE
Tel : +90 (212) 252 01 30 (Pbx) **Faks:** +90 (212) 293 79 35
Web: www.denizticaretodasi.org.tr **E-mail:** iletisim@denizticaretodasi.org.tr **KEP:** imeakdto@hs01.kep.tr

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından:

**MARMARA DENİZİNDE BATIK, YARI BATIK, ENKAZ HALİNDE BULUNAN
GEMİLERİN ÇIKARILMASI/YERİNDE SÖKÜMÜ SIRASINDA ALINACAK
ÇEVRESEL TEDBİRLERE İLİŞKİN TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2022/...)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Tebliğın amacı, bayrağı ve tonajı ne olursa olsun Marmara Denzinde, ilgili Liman Başkanlığınca Aliağa gemi söküm bölgesine ulaşımı risk taşıyan ya da mümkün olmayan gemilerin 618 sayılı Limanlar Kanunu ile Gemi Söküm Yönetmeliği'nin 14. Maddesi gereğince; batık, yarı batık, enkaz haldeki gemilerin çıkartılması, kaldırılması, yerinde sökümü faaliyetleri ve bertaraf edilmesi sırasında alınacak çevresel tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ; bayrağı ve tonajı ne olursa olsun Marmara Denizi ve kıyılarında, ilgili Liman Başkanlığınca Aliağa gemi söküm bölgesine ulaşımı risk taşıyan ya da mümkün olmayan batık, yarı batık ve enkaz halindeki gemilerin çıkarılması, kaldırılması, yerinde sökümü ve bertaraf edilmesi işlemleri öncesinde alınması gereken çevresel önlemlere ilişkin eylem planı hazırlanması, faaliyet esnasında yapılacak izlemeler ile faaliyetin tamamlanmasına ilişkin işlemleri kapsayan sonuç raporunun hazırlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Tebliğ, 4758 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 2872 sayılı "Çevre Kanunu", "5312 Sayılı Denizlerin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun" ve 'a dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Genel Esaslar

MADDE 4- (1) Batık, yarı batık ve enkaz halindeki gemilerin yerinde söküm faaliyetinin; 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde gerçekleştirilmesi esastır.

(2) Batık, yarı batık ve enkaz halindeki gemilerin çevresel etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla öncelikle yüzdürülerek/taşınarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca belirlenecek, bu Tebliğde belirtilen teknik ve fiziki şartları sağlayabilecek en yakın tersaneye çekilerek sökülmesi esastır.

(3) Batık, yarı batık ve enkaz halindeki gemilerin en yakın tersane çekilmesinin mümkün olmadığına ilişkin üniversitelerin gemi inşa konusunda faaliyet gösteren akademik birimlerince hazırlanacak bilimsel raporun Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda gerekli çevresel önlemlerin

alınması şartıyla yerinde söküm işlemi yapılabilir. Yerinde söküm faaliyetlerinde öncelikle geminin taşınabilir en büyük parçalara ayrılarak Aliğa Gemi Söküm Bölgesine veya Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca ikinci fıkra gereğince belirlenecek tersaneye götürülmek suretiyle söküm faaliyeti gerçekleştirilir.

(5) Tersane ve yerinde yapılacak olan söküm işlemlerinde Bakanlıkça belirlenecek tüm çevresel tedbirlerin alınması ve oluşacak olan atık ve artıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde bertaraf edilmesi zorunludur.

(6) Batık, yarı batık, enkazın sökümünün yapıldığı bölgede faaliyetin deniz çevresine olan etkilerinin tespit edilmesi amacıyla izleme çalışmalarının yapılması esastır.

(7) Yerinde söküm işlemlerinde faaliyet tamamlandıktan sonra faaliyet alanının eski haline getirilmesi zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Çevresel Tedbirler

Tersanede Gerçekleştirilecek Söküm İşlemlerinde Alınacak Tedbirler

Madde 6 Tersanelerde yapılacak işlemler için;

- Sökümü gerçekleştirilecek geminin öncelikle deniz kirliliğine sebep olmayacak şekilde çevresinde gerekli tedbirlerin alınması,
- Sökümü yapılacak geminin tamamen karaya çekilerek sızdırmaz zemin üzerinde sökülmesi,
- Söküm faaliyetlerinden kaynaklı atık suların Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ilgili hükümlerine göre bertarafının sağlanması,
- Geminin içerisindeki tehlikeli maddelerin cins ve miktarlarının belirlenmesi, tespit edilen asbest ve asbest içerikli tehlikeli maddelerin Asbest Söküm Uzmanı ve söküm konusunda eğitilmiş personel tarafından ilgili mevzuata uygun şekilde gemiden uzaklaştırılması,
- Gemiden çıkan tüm atıkların geçici olarak depolanması için İl Müdürlüğü'nün uygun göreceği bir geçici depolama alanının oluşturulması,
- Gemi söküm esnasında oluşabilecek deniz kirliliğinin önlenmesi amacıyla gerekli müdahale alt yapısının bulunması/bulundurulması,
- Sökülen gemiden çıkan yakıt, atık ve artıkların ilgili gümrük mevzuatı dikkate alınarak yurt içinde nihai bertarafının öngörülmesi durumunda; tehlikeli atıkların lisanslı araçlarla taşınması ve Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında geçici faaliyet belgesi veya lisansı bulunan tesislerde bertarafının sağlanması,
- Gümrük idaresi tarafından yurtiçine girişine izin verilmeyen yakıt, atık ve artıkların ilgili mevzuat kapsamında yurt dışında uygun tesislerde bertarafa gönderilmesi gerekmektedir.

Yerinde Söküm İşlemlerinde Alınacak Tedbirler

Madde 7 (1) Batık, yarı batık ve enkaz halindeki gemilerin yüzdürülmesinin veya çekilmesinin mümkün olmadığının Üniversitelerin gemi inşa konusunda faaliyet gösteren akademik birimlerince hazırlanacak bilimsel raporla tespit edilmesi durumunda yerinde söküm faaliyeti gerçekleştirilir.

Hazırlanacak olan bilimsel rapor değerlendirme ve önerileri de kapsayacak şekilde aşağıda başlıkları içermelidir.

- Sökümü yapılacak gemiye ilişkin genel bilgiler (türü, korozyona uğrayıp uğramadığı vb.)
- Sökümü yapılacak geminin bütünlüğü ve denizdeki pozisyonuna ilişkin bilgiler,
- Taşıdığı ürün, tür ve miktarına ilişkin bilgiler,
- Gemide bulunan atık envanter raporu,
- Taşınma/çıkarılma esnasındaki parçalanma riski,
- Petrol veya diğer kimyasalların sızma riski.

(2) Yerinde sökümü yapılacak olan geminin taşınabilir en büyük parçalara ayrılarak Aliğa Gemi Söküm Bölgesine yada Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca belirlenecek tersaneye götürülmesi gerekmektedir. Sökümü yapılacak olan geminin parçalarının tersane dışında herhangi bir kıyı tesisi veya kıyı alanına çıkarılması yasaktır.

(3) Sökümü gerçekleştirilecek geminin öncelikle deniz kirliliğine sebep olmayacak şekilde çevresinde gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

(4) 5312 sayılı “Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun” ve bu Kanunun Uygulama Yönetmeliği kapsamında oluşabilecek kirlilikler için yetkili kurum ve kuruluşlarla anlaşma yapılması gerekmektedir. Herhangi bir kirlilik olması durumunda mali sorumluluk sökümü gerçekleştiren gerçek/tüzel kişiye ait olacaktır.

Eylem Planı Hazırlanması

MADDE 5 (1) Batık, yarı batık, enkaz haldeki gemilerin çıkartılması, kaldırılması, tersane veya yerinde yapılacak olan söküm için, söküm işlemine başlanılmadan önce alınacak çevresel tedbirlere ilişkin olarak ek-1’de formatı verilen eylem planını hazırlanarak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine başvurulur. Eylem Planı 15 gün içerisinde incelenerek uygun bulunması durumunda başvuru sahiplerine ve ilgili liman başkanlığına bildirilir. Eksiklik tespit edilmesi halinde, tespit edilen eksiklikler başvuru sahibine resmi yazı ile bildirilir ve 5 iş günü içerisinde tamamlanması istenir.

Faaliyetin İzlenmesi

MADDE 8 (1) Batık, yarı batık, enkazın söküm işlemlerinin gerçekleştiği bölgenin özelliklerine göre faaliyetin başında, sonunda ve İl Müdürlüğünce gerekli görülmesi halinde ilave analizler yaptırılır. Yapılacak analizler Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Tablo 4, Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği Ek’ine göre (proje alanı ve proje etki alanında yüzme ve rekreasyonel amaçlı kullanılan su var ise) ve sedimandan numunelerin analiz sonuçlarıdır. (Bakanlığımızdan Yeterlilik/Ön Yeterlilik Belgesi alan laboratuvarlara yaptırılacaktır.)

Faaliyetin Tamamlanması

MADDE 9: (1) Batık, yarı batık, enkaz haldeki geminin çıkarılması, kaldırılması, sökülmesi faaliyetini gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişiler faaliyetin tamamlanmasının ardından Ek-2’teki bilgileri içeren sonuç raporunu hazırlayarak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine bildirimde bulunur. Sonuç raporları İl Müdürlüklerince değerlendirildikten sonra Bakanlığa sunulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yürürlük

Madde 10:(1)Bu tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 11: (1)Bu Tebliğ hükümlerini Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yürütür.

Ek-1

Eylem Planı Formatı

Eylem Planında aşağıdaki bilgiler yer alır:

1. Batık, yarı batık, enkaz haldeki geminin büyüklüğü, türü, yapısı ve donanımı gösteren genel vaziyet planı, (Vaziyet planının temin edilememesi durumunda ilgili liman başkanlığına onaylatılmak suretiyle basit bir kroki çizilerek plana eklenecektir.)
2. Batık, yarı batık, enkaz haldeki geminin bulunduğu konum ve mevki, kıyıdan uzaklık ve derinlik, batığın ne zaman battığı ile ilgili bilgi,
3. Konum bilgilerinin yanı sıra faaliyetin çevresinde özellik arz eden alanların açık ve net olarak gösterildiği harita,
4. Batık, yarı batık, enkaz halindeki gemiyi ve bulunduğu alanı gösterir video/fotoğraf görüntüleri,
5. Batık, yarı batık, enkaz haldeki gemide yakıt veya yük olarak yaklaşık ne kadar petrol ve petrol türevleri bulunduğu ve türü,
6. Batık, yarı batık, enkazın daha önce petrol sızdırıp sızdırmadığı,
7. Batık, yarı batık, enkaz haldeki gemide yaklaşık ne kadar diğer kirletici madde veya yük bulunduğu ve türleri
8. Batık, yarı batık, enkazın daha önce diğer kirletici madde veya yükü sızdırıp sızdırmadığı,
9. Batık, yarı batık, enkazın bulunduğu deniz tabanının yapısının nasıl olduğu,
10. Batık, yarı batık, enkazın durumu ve parçalanma derecesi,
11. Batık, yarı batık, enkazın çıkarılması sırasında gerçekleştirilecek operasyonlar hakkında bilgi; (faaliyetin süresi, kullanılacak yöntemler ile ekipmanlar, petrol ve diğer kirleticilerin tahliyesi dahil olmak üzere,)
12. Batık, yarı batık ve enkazın bulunduğu yerden kaldırılması, sökülmesine başlanmasından geri kazanım ve nihai bertarafa kadar gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetler,
13. Batık, yarı batık, enkaz üzerinde herhangi bir faaliyete başlanmadan önce, batık, yarı batık, enkazda bulunan petrol ve türevleri ile diğer kirleticilerin yayılma olasılığını ortadan kaldırmak veya en aza indirmek için alınacak önlemler,
14. Faaliyet sırasında herhangi bir kirlilik oluşması durumunda gerçekleştirilecek işlemler,
15. İlgili Liman Başkanlığı tarafından Gemi Söküm Yönetmeliği 14. Maddesi gereğince alınan süresiz teminat mektubu,

Ek-2

Sonuç Raporu Formatı

Sonuç Raporunda aşağıdaki bilgiler yer alır. :

1. Batık, yarı batık ve enkazın bulunduğu yerden kaldırılması, sökülmesine başlanmasından geri kazanım ve nihai bertarafına kadar gerçekleştirilen faaliyetler ve atık envanteri ile ilgili bilgi, belge ve dokümanlar,
2. Faaliyetin bulunduğu alanın çevresel durumunu gösterir başlangıçta, faaliyet sırasında ve işlem bittikten sonra alınan deniz suyu ve sediman analiz sonuçları,
3. Faaliyete ilişkin fotoğraf ve video görüntüleri,
4. Faaliyetin bitirildiğine ve alanın eski haline getirildiğine ilişkin İl Müdürlüğü ve ilgili Liman Başkanlığı temsilcileri tarafından yapılan yerinde inceleme tutanağı,

Faaliyet bazında ve faaliyetin gerçekleştirileceği alanın özellikleri dikkate alınarak İl Müdürlüğü tarafından istenebilecek ilave bilgi ve dokümanlar.

Ek-2

BATIK, YARI BATIK, ENKAZ HALİNDE BULUNAN GEMİLERİN ÇIKARILMASINA İLİŞKİN TASLAK TEBLİĞ

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme		Teklif
Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
Madde 1-		
Madde 2-		
Madde 3-		
Madde 4-		